

**UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA
PROGRAM ELECTORAL****Alegeri parlamentare și prezidențiale****- 2000****PREAMBUL**

În urmă cu patru ani programul electoral al U.D.M.R. cuprindea, printre altele, și următoarele:

"Conștienți de faptul ca anul 1996 va determina pentru o lungă perioadă condițiile democratizării țării și că alegerile vor avea o importanță decisivă pentru comunitatea națională maghiară din România, considerăm deosebit de important rolul asumat în perioada următoare de către uniunea noastră. Alegerile locale și cele parlamentare vor decide dacă maghiarii din România sunt capabili să asigure organizației care le reprezintă interesele - U.D.M.R. - poziția din care, ca factor de decizie sau chiar participând la guvernare, își poate îndeplini misiunea sa de apărare a intereselor."

După alegeri Uniunea a ajuns într-o situație fără precedent în istoria maghiarilor din România: a devenit membră a coaliției de guvernământ.

Patru ani de guvernare constituie un timp îndelungat - dar este, dintr-un anumit punct de vedere, și un timp scurt. U.D.M.R. își asumă, desigur, atât rezultatele, cât și eșecurile guvernării.

Acum a sosit timpul socotelii: suntem conștienți că o organizație responsabilă trebuie să întocmească bilanțul guvernării de patru ani. Trebuie să spunem cinstit ce am reușit să realizăm pentru comunitatea noastră, pentru cetățenii acestel țări, și care sunt nereușitele. U.D.M.R. este capabilă de o analiză cumpănită, cuprinzătoare, așa cum este capabilă și să se folosească în continuare de experiența acumulată.

Acum, în anul 2000, programul nostru electoral trebuie să fie diferit de cel de acum patru ani. Trebuie să vorbim deschis despre reușite și despre eșecuri, și, ceea ce este cel mai important, despre ce vrem și ce putem realiza în perioada următoare.

Cei patru ani de guvernare ne-au învățat multe lucruri. Ne-au învățat, de exemplu, că trebuie să ne formulăm interesele regionale din domeniul economic, al educației și al culturii mult mai clar decât până acum.

Trebuie să ne întrebăm: ce fel de Transilvanie dorim? Cum oprim migrația? Cum punem capăt procesului de asimilare din diaspora? Trebuie să găsim răspunsuri clare, ferme la aceste întrebări.

Trebuie să oferim răspunsuri acelor care-și duc viața sub nivelul minim de trai, acelor cărora pensiile nu le ajung nici pentru plata întreținerii.

Suntem conștienți de faptul că am fi putut realiza mult mai multe într-o coaliție mai stabilă și mai coerentă. Totodată, participarea noastră a avut ca rezultat adoptarea mai multor decizii care sunt de o mare importanță și pentru comunitatea noastră națională: legea învățământului, legea funcționarilor publici, legea privind retrocedarea pământurilor și pădurilor confiscate etc.

Din punct de vedere economic, trebuie să ridicăm Secuimea. Trebuie să ridicăm Vestul țării. Trebuie să ridicăm toate regiunile din Transilvania locuite și de maghiari. Trebuie să luptăm în același timp pentru universitatea maghiară de sine stătătoare și pentru autostrada ce va străbate Transilvania. În ultimul deceniu, și mai ales în ultimii patru ani, am obținut cunoștințele și experiențele necesare pentru realizarea acestor deziderate. Există șansa realizării - și cu ajutorul Uniunii Europene - unei dezvoltări spectaculoase a vieții economice și culturale a regiunii în care trăim. Doar această dezvoltare poate garanta supraviețuirea noastră în Secuime și în alte locuri, precum și rămânerea pe pământul natal a generației tinere. Pentru asta, însă, trebuie să ne unim forțele, să trimitem în Parlamentul României un grup parlamentar puternic, unitar, pregătit și hotărât.

Noțiunea regionalismului, sistemul instituțional legat de acesta a câștigat teren în ultima perioadă, dar încă nu a ajuns la nivelul care ar putea reprezenta un punct de cotitură în drumul nostru spre integrarea în Uniunea Europeană. Tocmai din această cauză nu este întâmplător faptul că concepțiile de dezvoltare a microregiunilor și regiunilor, dezvoltarea urbană și rurală apar în acest program într-un mod mai accentuat, dar mai ales structurate pe planuri concrete. Trebuie să punem capăt situației dezavantajoase în care se află de mai multe decenii regiunile locuite și de maghiari, trebuie să creăm egalitatea de șanse și în domeniul economic, trebuie să ajungem la o situație în care banii noștri nu la îmbogățirea altora să contribuie, ci la bunăstarea propriei comunități.

În următorii patru ani rolul administrațiilor publice locale se va amplifica semnificativ și în viața comunității noastre. În procesul de integrare sprijinirea directă a comunităților locale se va mări substanțial.

Trebuie să ne pregătim pentru acest viitor apropiat.

La începutul noului mileniu trebuie să facem totul pentru a accelera procesul de integrare europeană a României. Trebuie să ajungem în Europa unită, unde nu există discriminări între majoritate și minoritate, unde nu există o națiune dominantă, ci doar popoare reciproc răspunzătoare unele de celelalte. Unde existența minoritară nu este o problemă, ci o șansă. Unde egalitatea de șanse este reală. Unde asigurarea și dezvoltarea autoidentității naționale este datorită fiecărei națiuni, unde subsidiaritatea, diferitele forme de autonomie își găsească locul natural și întăresc democrația.

La rândul lui și Programul nostru reprezintă o șansă. Șansa fiecăruia ca - pe baza învățămintelor de pe urma experiențelor celor zece ani de după schimbarea din 1989 - acum, când sondajele de opinie arată că maghiarii din România sunt preocupați în primul rând de problemele economice, de inflație, de șomaj, de eventualitatea pierderii locului de muncă, să ne unim din nou forțele, pentru că doar așa putem oferi o imagine de viitor - atât nouă, cât și altora.

Cu acest Program, cu această voință se pune U.D.M.R. în slujba comunității maghiare din România. Vom avea rezultate doar dacă vom declara cinstit, răspicat: suntem aici, vrem să rămânem aici, asta am făcut până acum și așa vrem să mergem mai departe, făcând mai eficientă și mai eficace munca noastră de până acum. Și împreună vom reuși!

CAPITOLUL I REFORMA GENERALĂ A SOCIETĂȚII, INTEGRAREA EURO-ATLANTICĂ

Putem mări șansele de aderare ale României.

Integrarea euro-atlantică a țării este deosebit de importantă pentru comunitatea maghiară din România.

Avem convingerea fermă că România își are locul în familia țărilor democratice dezvoltate din Europa.

Condiția de bază a integrării euro-atlantice o constituie accelerarea și finalizarea pe deplin a reformei societății românești. Scopul central al reformei este crearea unei economii de piață funcționale compatibile cu principiile de bază, cu normele, mecanismele, instituțiile și politicile Uniunii Europene.

De la momentul creării sale U.D.M.R. s-a angajat în mod principal pentru susținerea reformei globale a societății românești și în ultimii 10 ani a urmărit în mod consecvent această politică, atât în opoziție, cât și în coaliția de guvernare.

Din păcate în perioada 1990-1996 forțele politice aflate la guvernare au îngreunat realizarea unei politici de reformă coerente. În ultimii patru ani accelerarea reformei a fost inclusă în lista de priorități a coaliției de guvernământ, dar deseori lipsa unei concepții clare și greutățile de funcționare ale coaliției au împiedicat realizarea scopurilor propuse. Tocmai din această cauză, pentru următorii patru ani România are nevoie de un program clar și realizabil. Congresul al VI-lea al U.D.M.R. a accentuat necesitatea reformării societății românești, iar în programul adoptat cu această ocazie au fost definite direcțiile generale ale reformei societății.

În ciclul de guvernare 1996-2000 România a efectuat pași concreți în domeniul reformei generale a societății precum și în vederea declanșării proceselor ce vor facilita integrarea euro-atlantică a țării. Prin asumarea participării la guvernare U.D.M.R. a adus o importantă contribuție atât la procesul de reformă, cât și la procesul de integrare euro-atlantică.

În aceeași perioadă au început tratativele de aderare la Uniunea Europeană. U.D.M.R. a avut o importantă contribuție și la elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare economică pe termen mediu.

Implementarea prevederilor acestei strategii este o necesitate imperativă, indiferent de componența următorului guvern. U.D.M.R. propune monitorizarea strictă a realizării acestei strategii. Îndcă următorii patru ani sunt de o importanță capitală pentru România din perspectiva integrării euro-atlantice, a condiției de bază pentru realizarea acestui scop: reforma generală a societății.

În vederea integrării și concomitent pentru ridicarea nivelului de trai al populației, U.D.M.R. consideră absolut necesară accelerarea procesului de reformă în următoarele domenii:

- politica economică generală
- politica bancară
- administrația publică centrală
- administrarea resurselor umane
- politici sociale și sănătate
- învățământ și cultură
- protecția mediului

2108
108
108
903
108
202
000
410
410
000
410
410
410
101
410
108
2108
404
404
303
303
506
502
501

- sistemul instituțional
- securitate publică
- eradicarea corupției

303
305
304

Politica economică generală

Obiective

U.D.M.R. insistă pentru următoarele:

- realizarea unei economii de piață funcționale, moderne, bazate pe proprietatea privată;
- încheierea procesului de privatizare, reglementarea problemelor patrimoniale;
- o stabilizare economică ce va ține seama de sensibilitățile sociale ale societății;
- implementarea unei politici care să promoveze creșterea economică unitară și investițiile;
- crearea unui mediu propice afacerilor, sprijinirea eficientă a întreprinderilor mici și mijlocii;
- implementarea imediată a legii susținerii întreprinderilor mici și mijlocii propusă de U.D.M.R. și adoptată de Parlament, precum și elaborarea unor programe de subvenționare bazate pe proiecte;
- transformarea economiei în conformitate cu direcțiile de integrare europeană;
- o asemenea reglementare a problemei proprietăților care să asigure reprivatizarea, precum și compensarea și/sau despăgubirea, după caz;
- asigurarea, pe baza principiului competenței, a egalității de șanse în participarea la transformarea și conducerea vieții economice;
- dezvoltarea relațiilor economice externe;
- garantarea proprietății intelectuale, lărgirea protecției mărcilor și brevetelor la nivelul întregii vieți economice;
- asigurarea condițiilor de lucru Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, punerea în aplicare a legii aferente.

303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

În domeniul transformării structurii economice

Reorganizarea structurii de proprietate

A. Privatizare:

În vederea accelerării reorganizării structurii economiei, procesul de privatizare a societăților aflate în proprietatea statului trebuie să se încheie practic până la data de 31 decembrie 2001. Considerăm necesară preluarea pe viitor a administrării societăților rămase în proprietatea statului de către o societate comercială pe acțiuni specializată pe această problemă.

Sunt necesare:

- privatizarea rapidă prin vânzare a societăților comerciale producătoare de profit;
- lichidarea rapidă, urmată de privatizare a societăților cu pierderi;
- împrumutarea administrațiilor publice locale și a fondurilor naționale de asigurare socială în cadrul procesului de privatizare;
- în cazul vânzării la investitori de specialitate, elaborarea unui set de condiții care să conțină, pe lângă prețul minim de cumpărare, și angajamentele investitorului realizarea unor investiții suplimentare, menținerea numărului locurilor de muncă sau crearea unor noi, recondiționarea tehnologică, eliminarea daunelor ecologice sau protecția ecologică mărită orientarea producției către export;
- uniformizarea sistemului de instituții de privatizare, delimitarea clară a competențelor, eliminarea confuziilor create de structuri paralele.

B. Reprivatizare:

Sprijinim și insistăm asupra reprivatizării în cazul magazinelor, atelierelor, morilor, hotelurilor, locuințelor, instituțiilor de educație și sociale, farmaciilor, imobilelor aparținând cultelor și bisericilor, organizațiilor, asociațiilor și fundațiilor științifice și culturale considerăm necesară restituirea completă în natură, sau, acolo, unde acest lucru nu este posibil, despăgubirea completă.

Politici economice industriale

În domeniul politicii economice industriale considerăm necesare următoarele:

- adoptarea unei legi unitare care să stimuleze investițiile în vederea creșterii producției industriale;
- realizarea pe termen scurt a conectării la rețeaua de transport european de gaze naturale;
- sprijinim politica industrială care pune accent pe valorificarea resurselor umane și pe realizarea de produse competitive pe piață.

303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

- alocarea unei cote mai mari din impozitul pe venit administrațiilor publice locale;
- modificarea reglementărilor vamale și tarifare în conformitate cu prevederile contractuale internaționale semnate și ratificate de România, precum și conform angajamentelor asumate în cadrul procesului de integrare europeană;
- considerarea drept prioritate a restricționării economiei subterane;
- modificarea esențială a legislației referitoare la depistarea și sancționarea evaziunii fiscale.

303
303
303
303

Reforma instituțională

U.D.M.R. propune - în vederea creșterii eficienței și a descentralizării - realizarea unei reforme a administrației de stat care să reajusteze relațiile dintre instituțiile centrale în cadrul acestei reforme punem accent deosebit pe următoarele:

301
303
303
301
303

- reducerea atribuțiilor prefecturii;
- reducerea numărului de parlamentari;
- reducerea și simplificarea structurii Guvernului;
- reducerea implicării instituțiilor centrale în activitatea instituțiilor locale;
- propunem, totodată, modificarea structurii Parlamentului prin trecerea de la sistemul bicameral la cel unicameral.

Adoptarea acqul-ului comunitar și integrarea euro-atlantică

Legislația românească trebuie adusă în concordanță cu normele de drept universal valabile în Uniunea Europeană. În acest scop considerăm necesară alcătuirea și adoptarea unui pachet de legi, care să asigure armonizarea legislativă.

108
108

Acest pachet trebuie să cuprindă următoarele:

- reforma normelor de drept civil, penal și economic care creează și asigură funcționarea sigură a sistemului instituțional al economiei de piață;
- reforma justiției ca ramură a puterii;
- finalizarea adoptării în legislația internă a prevederilor acordurilor internaționale ce reglementează drepturile minorităților;
- modificarea și adoptarea legii Codului penal, a Codului procedurii penale, a celei referitoare la Tribunalul Suprem, precum și a legilor ce reglementează funcționarea tribunalelor și procuraturilor militare;
- reorganizarea Ministerului de Interne conform cerințelor UE (redirecționarea poliției, a pompierilor și a poliției de frontieră sub jurisdicția administrațiilor publice locale).

101-
103
303
303 802
303
108

Politici bancare și financiare

- privatizarea băncilor, după ce acestea au fost consolidate și curățate de creditele neperformante, consolidarea acestora, după caz, împreună cu cumpărătorii;
- reglementarea bursei de mărfuri și a pieței de valori extrabursiere, eliminarea restricțiilor încă existente;
- reglementarea clară a funcționării fondurilor de investiții și supravegherea profesională a acestora.

401
401
403
403
404
404

Administrarea resurselor umane

Cel mai important factor al economiei îl constituie resursele umane. Dezvoltarea și sporirea capacității resurselor umane de a crea valori este pilonul de susținere al politicii de dezvoltare economică a U.D.M.R. Fiind promotorii convingși ai implementării universale a principiilor economiei de piață, promovăm și realizarea administrării resurselor umane prin introducerea regulilor de piață. Aspirăm la adoptarea - în locul "cultului de muncă socialist" - a unei morale sănătoase de muncă, conform căreia munca de calitate atrage retribuția bună, iar chiblulungii să devină paria societății. În consecință propunem modificarea substanțială a legii Codului muncii, care ar trebui să conțină și următoarele prevederi:

404
406
403
403
403

- fiecare cetățean trebuie să beneficieze de șanse egale pentru asigurarea bunăstării sale conform aptitudinilor și sânguinței proprii;
- drepturile angajatului să fie asigurate prin lege, drepturile să fie precizate exclusiv prin relații contractuale, iar respectarea drepturilor angajaților să fie garantate de o instituție juridică specifică;
- angajatul să beneficieze de posibilitatea de a-și dezvolta capacitatea de muncă, iar angajatorul să suporte o parte din cheltuielile instruirii;
- angajații să beneficieze de posibilitatea de a crea organizații de reprezentare a intereselor;

503
503
201
201
201
201

- stabilirea și achitarea drepturilor salariale ale angajaților este obligația angajatorului, îndeplinirea muncii asumate la nivelul calitativ și cantitativ aferent este obligația angajatului.
- persoana care își pierde temporar locul de muncă să aibă dreptul de a primi compensații dintr-un fond creat de angajat și angajator.
- riscurile accidentelor sau problemelor de sănătate la locul de muncă revin deopotrivă angajatorului și angajatului.

Statul sau administrațiile publice să susțină un sistem de instruire-educație menit să asigure dezvoltarea și menținerea capacității de muncă. Scopul unui astfel de sistem este:

- asigurarea cunoștințelor necesare obținerii de locuri de muncă;
- racordarea procedurilor de educație, examinare, recunoaștere și autorizare la standardele europene;
- planificarea și organizarea unor programe de educare-instruire în conformitate cu solicitările de pe piața muncii;
- asigurarea a cel puțin 30% din solicitările de educare a adulților, și anume pe segmentul "lipsă" al ofertei de pe piața muncii.

Asigurarea echilibrului pieții muncii este și atributul puterii, prin mijloace care nu influențează relațiile de pe piața liberă, dar sprijină angajații la ajungerea pe piața muncii și la rămânerea lor pe această piață. Îmbunătățirea ratei de ocupare a forței de muncă este un indicativ semnificativ al scopurilor macroeconomice. Guvernul, indiferent de culoarea sa politică, are datoria de a stabili prin norme legale nivelul salariului minim pe economie, nivel care trebuie să ia în considerare cheltuielile determinate de procurarea bunurilor necesare asigurării capacității de muncă, precum și situația economiei naționale. Puterea are obligația de a susține instituțiile, care asigură serviciile legate de plasarea forței de muncă, de consultanță de carieră și schimbare de carieră. Aceste instituții trebuie subordonate într-o cât mai mare măsură administrațiilor publice locale.

Sprijinim adoptarea unor norme legale care să prevadă dreptul liber la muncă, dar numai cu reguli bine definite și care să protejeze angajatorul. Condamnăm și considerăm că trebuie să fie pedepsit penal traficul de persoane și recrutarea forței de muncă în străinătate care manipulează ignoranța angajaților.

Politici sociale și de sănătate

Politici sociale

Respectarea alterității și toleranța sunt elementele de bază ale societății. Principiul de bază al solidarității trebuie corelat cu principiul de bază al responsabilității personale, astfel ca - prin tradițiile noastre religioase și istorice - să putem da valoare coexistenței. Abuzul legat de instituțiile solidarității sociale este o faptă condamnată.

Principalul scop al politicii noastre sociale este asigurarea securității vieții. Împiedicarea generalizării sărăciei, reducerea inegalităților. Pentru asigurarea acestora trebuie să le întindem o mână de ajutor celor ajunși la perimetrul societății, deoarece garantarea demnității umane este un drept fundamental.

Baza societății sănătoase este familia sănătoasă. Întemeierea și menținerea unei familii sunt performanțe sociale care trebuie apreciate de întreaga societate.

Pentru aceasta:

- împreună cu cultele, U.D.M.R. va iniția realizarea unui program de sprijinire a familiei, care să considere sprijinirea materială, morală și socială a familiilor cu trei sau mai mulți copii o cauză a întregii noastre societăți maghiare.
- propunem elaborarea unui sistem de impozitare preferențial în cazul familiilor cu trei sau mai mulți copii, precum și asigurarea prin lege a unor posibilități avantajoase pentru construire de locuințe.
- în cadrul politicii sale de familie și demografice U.D.M.R. inițiază o muncă de informare în vederea reducerii emigrației;
- sprijinim posibilitatea acordării unui ajutor material pentru îngrijirea copilului bunilor, în cazul în care părinții nu doresc să beneficieze de acest drept;
- sprijinim organizarea diferitelor manifestări, cursuri care să implice familiile numeroase sau care pregătesc tinerii pentru căsătorie;
- trebuie ajutată înființarea diferitelor organizații familiale, a fundațiilor ce sprijină familiile, a organizațiilor de femei, activitatea acestor organizații trebuie sprijinită;
- integrarea socială a generațiilor tinere este un scop strategic pe care-l dorim realizat pe baza unei imagini despre viitor acceptată și de tineret;

Exigența de a trăi într-un mediu curat a ajuns să fie considerată un drept de bază al omului. Dezvoltarea economică se poate realiza doar cu soluționarea în paralel a problemelor ecologice. Realizarea unei protecții eficiente a mediului este stimulată și de faptul că, luând în considerare experiențele de până acum, cerințele de protecția mediului incluse în sistemul de cerințe a integrării în Uniunea Europeană vor fi printre cele mai greu de îndeplinit.

501
501
501

Luând act de cele de mai sus, U.D.M.R. consideră necesară elaborarea unei strategii complexe de protecție a mediului care, implementată într-un cadru legal adecvat, ar putea fi considerată drept baza unui viitor Program Național pentru Protecția Mediului. Scopul de bază al programului nostru de protecția mediului îl constituie luarea în evidență a mediului periclitat și infectat, precum și lichidarea daunelor ecologice.

501
501
501

Pentru acestea U.D.M.R.:

- consideră prioritară armonizarea completă a normelor, prevederilor, metodelor de măsurare și de evaluare aplicate în practica de protecție a mediului din România și peste hotare;
- declară că sprijină doar acele măsuri de protecție a mediului, care sunt în concordanță cu normele și acordurile internaționale din domeniu;
- insistă pentru colaborarea dintre țările din Bazinul Carpatic - zonă care poate fi considerată drept unitate ecologică - pentru menținerea echilibrului ecologic prin respectarea acordurilor internaționale deja semnate și prin elaborarea și ratificarea unor noi reglementări necesare.

501
501
501

În vederea coordonării activităților de protecția mediului, sprijinim crearea unei Autorități Naționale pentru Protecția Mediului subordonate Parlamentului. Printre atribuțiile acestei autorități trebuie să se regăsească și următoarele:

501
501

- să formuleze propuneri referitoare la elaborarea și modificarea actelor legislative referitoare la protecția mediului, să fie consultată cu privire la conținutul proiectelor de lege din acest domeniu;
- să controleze în mod eficient, prin inspectoratele regionale (județene), implementarea prevederilor Programului Național pentru Protecția Mediului și respectarea prevederilor legale din domeniul protecției mediului;
- la intervale prestabilite sau cu ocazia unor evenimente deosebite să prezinte, la cerere, un raport asupra stării mediului.

501
501
501
501

Programul Național pentru Protecția Mediului trebuie să cuprindă atât principalele principii de bază ale strategiei de protecție a unor elemente ale mediului cât și tratarea unor efecte locale sau regionale ale interacțiunii dintre mai multe elemente ale mediului.

501
501

La cele două metode de tratare a elementelor mediului trebuie luată în considerare concepția ecologică de acum universal adoptată în practica protecției mediului. Conform acestei concepții infectarea oricărui element - subsol, sol, apă, aer, floră și faună - atrage după sine infectarea tuturor celorlalte elemente aflate în contact cu el, ceea ce va avea în mod natural un efect asupra condițiilor de trai ale societății umane. De aici rezultă că sarcinile programului trebuie astfel stabilite, ca ele să ia în considerare sistemul unitar al mediului, incluzând și societatea umană.

501
501
501
501

În vederea protecției elementelor de mediu tratate separat, sprijinim implicarea instituțiilor de specialitate în elaborarea strategiilor de ramură. Coordonarea acestora trebuie efectuată de Autoritatea Națională pentru Protecția Mediului.

501
501

Referitor la strategiile de ramuri considerăm justificate și insistăm asupra includerii următoarelor principii de bază:

501

a. În cazul subsolului:

- exploatarea rațională a bogățiilor minerale și a celor naturale în general;
- recultivarea pagubelor naturale din zonele de minerit (gropi de minerit);

501
501

b. În cazul solului:

- elaborarea strategiei de protecție a pământului cu scopul diminuării proceselor de degradare a solului, strategie care ar urma să abordeze și problematica apelor de sol, a substanțelor nutritive, a tehnicilor agricole moderne de menajare a solului;

501

c. În cazul aerului:

- reducerea constantă a nivelului de poluare; această reducere poate fi obținută prin respectarea riguroasă a prevederilor acordurilor internaționale;

501

- adoptarea și punerea în aplicare a unui program național de climă menit să studieze manifestările regionale ale schimbării climatei. Z

501

d. În cazul apelor de suprafață:

- elaborarea și punerea în aplicare a unui sistem de gestionare a apelor unitar valabil în Bazinul Carpatic, sistem care reduce apariția sau efectele negative ale situațiilor extreme: inundații, secetă; Z
- soluționarea, conform prevederilor UE, a transportului și curățirii dejectiilor și a apelor industriale în localitățile cu o populație mai mare de 2000 de persoane; Z
- o concentrare mai mare a atenției asupra apelor curgătoare, asupra protecției bazelor ce asigură aprovizionarea cu apă potabilă a populației. Z

501

501

501

e. În cazul apelor de sub suprafață:

- luarea de măsuri pentru menținerea caracteristicilor de calitate și de cantitate a rezervelor de apă de sub suprafață care aprovizionează cele mai importante baze de apă potabilă; Z
- realizarea și funcționarea unui sistem de protecție și monitorizare a apelor de suprafață și de sub suprafață. Z

501

501

f. În cazul florei și faunei:

- elaborarea unor programe care să își propună drept scop prezervarea diversității biologice, a menținerii locului natural sau aproape natural de viață și de reproducere a vietăților; Z
- pentru asigurarea mobilității fără îngrădiri a faunei, în concordanță cu primul punct, propunem amenajarea luncilor râurilor astfel încât ele să formeze un sistem interconectat de spații ecologice. Z

501

501

În cazul unor probleme de protecție cauzate de interacțiunea elementelor mediului, recunoașterea și tratarea acestora intră în competența instituțiilor naționale de specialitate, dar și în competența inspectoratelor teritoriale pentru protecția mediului și a grupurilor autoorganizate de protecția mediului. Z

În astfel de cazuri considerăm necesară aplicarea următoarelor principii de bază:

501

501

a. În cazul localităților:

- elaborarea unor programe complexe de reabilitare a infrastructurii localităților rămase în paragină din cauza capacității reduse a economiei naționale; Z
- reducerea sub nivelele de referință admise a infectării aerului, apei, solului și subsolului localităților prin aplicarea unor tehnologii moderne în activitățile industriale, de transport, de încălzire etc.; Z
- distrugerea, respectiv reciclarea deșeurilor produse în localități, prin aplicarea unor tehnologii moderne. Z

411

501

501

501

501

501

b. În cazul regiunilor:

- elaborarea și implementarea unui program menit să ducă la crearea unui cadastru regional care să ajute la protecția valorilor unice a ținuturilor locuite de maghiari. Z

501 8011

c. Protecția naturii:

Trebuie să menționăm separat acest domeniu, care nu trebuie confundat cu protecția mediului și referitor la care cele mai importante sarcini pot fi însumate după cum urmează:

- U.D.M.R. sprijină toate inițiativele, care își propun scopuri de protecție a formațiunilor geologice, de suprafață, din peșteri, de sol, din ape, a florei și faunei, a regiunilor, a valorilor unice a ținuturilor etc. Z
- pentru protecția diversității florei și faunei considerăm necesară realizarea și funcționarea unei rețele de bănci de gene. Z

501

501

Realizarea cu succes a sarcinilor diverse și pe mai multe planuri ale Programului Național pentru Protecția Mediului necesită îndeplinirea unor importante cerințe:

- crearea unui sistem activ instituțional în cadrul căruia instituțiile partenere dispun de programe modulare autonome care slujesc și unele scopuri comune de protecție a mediului;
- crearea unor grupuri de consultanță de specialitate ale căror membri să aibă vaste cunoștințe profesionale, manageriale, juridice, financiare etc.;
- crearea unor infrastructuri adecvate de monitorizare și informaționale care să asigure informarea organelor de pregătire și să ajute la luarea deciziilor cu informații de ultimă oră;
- îndeplinirea prevederilor de protecția mediului, elaborarea unor programe stimulative și de facilitare, precum și perceperea de amenzi substanțiale;
- sprijinirea tuturor organizațiilor non-guvernamentale care și asumă cu responsabilitate sarcinile de mai sus;
- predarea în școli și universități a elementelor de ecologie și a altor teme care duc la formarea unei percepții sănătoase de protecție a mediului, instruirea populației din punct de vedere al protecției mediului și al naturii.

U.D.M.R. consideră realizarea dezvoltării sociale și economice publicate în prezentul program numai în concordanță cu interesele de protecție a mediului. Protecția mediului trebuie să devină și la noi o parte determinantă a vieții sociale și economice.

CAPITOLUL II. DEZVOLTAREA REGIONALĂ ȘI A ADMINISTRAȚIILOR LOCALE

Dezvoltarea economică a regiunilor constituie o cale sigură în realizarea prosperității țării. O țară bogată presupune regiuni bogate. U.D.M.R. dorește să reprezinte interesele regionale ale Transilvaniei. În scopul conservării comunității maghiare, conform normelor europene, trebuie reevaluat permanent rolul regiunilor în dezvoltarea și modernizarea țării. Urmărind principiul subsidiarității dorim să realizăm dezvoltarea autonomă a regiunilor.

Scopul primordial al dezvoltării regionale este ridicarea nivelului de trai, bazată pe o economie eficientă, atentă la mediul înconjurător, ce scoate în evidență valorile noastre umane, conservând totodată moștenirea culturală și istorică a comunității maghiare. În strategiile de dezvoltare regională trebuie să se țină seama de cerințele și condițiile caracteristice locale, de resursele umane existente. Legile votate în decursul ultimelor patru ani au făcut posibilă înființarea Consiliilor de Dezvoltare Regională, sprijinirea regiunilor defavorizate, lărgirea sistemelor de relații limitrofe, apariția zonelor comerciale libere și a parcurilor industriale.

În ciclul parlamentar ce urmează vom sprijini consolidarea Consiliului de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Vest și Centru. Elaborarea strategiilor de dezvoltare trebuie să se bazeze pe prioritățile microregiunilor, numai astfel fiind posibilă ascensiunea zonelor de importanță majoră pentru comunitatea maghiară. (Secuimea, regiune ce face parte din Consiliul de Dezvoltare Regională Centrală, trebuie să beneficieze de o atenție deosebită). Mobilizăm și coordonăm mijloacele politice, organizatorice și profesionale disponibile pentru a asigura lărgirea cadrului legislativ necesar dezvoltării regionale, pentru a favoriza cooperarea regiunilor la nivel european. Ne-am propus atragerea a cât mai multor resurse bugetare, europene sau de altă origine.

Marea majoritate a comunității maghiare domiciliază în zonă rurală, aproximativ 60% din alegătorii Uniunii trăiesc din agricultură. În scopul avansării economiei agrare, a dezvoltării teritoriale, în conformitate cu normele de aderare europeană, considerăm necesară reducerea rolului statului în economie, desființarea monopolurilor și, nu în ultimul rând, întărirea sferei private cu sprijinul capitalului intern și extern.

În urma alegerilor locale Uniunea Democrată Maghiară din România a devenit cea mai însemnată putere politică în Ardeal. Reprezentanții comunității noastre sunt prezenți în consiliile locale și județene contribuind la autoorganizarea comunității maghiare pentru constituirea unei politici regionale ascendente. În Consiliile de Dezvoltare Regională, cele mai mare puteri executive regionale, sunt prezenți și funcționarii administrațiilor publice locale, reprezentând interesele propriilor zone în conducerea celor opt regiuni organizate. (Prioritățile dezvoltării regionale județene apar ca anexă.)

Principiile de bază ale strategiei de dezvoltare regională

- reducerea diferențelor de dezvoltare dintre regiuni;
- prevenirea apariției noilor inegalități;

501

301

501

501

501

501

501

501

501

601

705

705 80

301

401

410 8011

705

705

301

301

301

705 8011

705

705

705

705

705

705

705

705 8011

705

301

303

ministerului de specialitate), care este garanția indispensabilă a aplicării pe plan local a măsurilor legislative, guvernamentale și ministeriale favorabile nouă.

S-a reușit înființarea unor noi instituii de învățământ, asigurarea unor locații proprii școlilor aflate în spații comune și lărgirea rețelei școlare. În mai multe județe s-a reușit relansarea claselor profesionale și lărgirea actualei rețele școlare cu clase postliceale cu predare în limba maghiară.

Asemenea învățământului preuniversitar s-a extins și oferta universităților cu predare în limba maternă.

Au fost înființate secții cu predare în limba maternă la facultățile de drept și științe economice din cadrul Universității "Babeș-Bolyai". La deschiderea acestui an universitar numărul studenților noi înscriși la secțiile cu predare în limba maghiară a crescut de trei ori față de anii precedenți. Tinerii noștri pot învăța în limba maternă la colegiile din țară afiliate universității din Cluj la Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Gheorgheni, Târgu Secuiesc, Satu Mare, Aiud.

În procesul de reformă a învățământului a început reorganizarea managementului și a structurilor școlare; se predă conform noii programe și a noului plan de învățământ. Schimbarea reglementărilor de conținut a făcut posibilă introducerea treptată a manualelor alternative.

A demarat procesul de descentralizare a sistemului educațional. Acesta a atras după sine reformularea rolului și atribuțiilor statului în procesul de învățământ, lărgirea autonomiei instituționale.

În procesul de formare a societății capitaliste de tip occidental din perioada precedentă a crescut rolul și responsabilitatea organizațiilor civile, a comunităților și administrațiilor locale în asigurarea funcționării instituțiilor școlare respectiv a asigurării resurselor umane pentru dezvoltare locală și regională.

O condiție esențială pentru păstrarea identității naționale a maghiarilor din România este dezvoltarea și modernizarea sistemului educațional.

În acest sens politica educațională a U.D.M.R. urmărește două scopuri:

- Pe de o parte în plan politic românesc dorește să-și mențină și în viitor intenția de autonomizare a formelor și nivelelor de învățământ, conform modelului de administrație publică locală extins pe toate planurile, sprijinind totodată lărgirea sistemului educațional în limba maternă în cadrul unui sistem național structurat în spiritul integrării europene. Acest scop este justificat de faptul că prin cunoștințele acumulate în anii de studiu tinerii noștri să se poată integra în sistemul de exigențe al societății și pieței forței de muncă din România și să se afirme prin șanse egale pe pământul lor natal.
- Pe de altă parte își propune să ofere un răspuns adecvat așteptărilor organizatorice, profesionale și de conținut bine definite ale construcției interne, realizând, totodată, și interesele societății locale (autoritate locală, comunități de părinți, administrații bisericești). Dorește să asigure sprijin și susținere politică părinților, organizațiilor civile și profesionale care reprezintă interesele elevilor, școlilor și pedagogilor.

Învățământul superior

Un scop primordial continuu al U.D.M.R. este înființarea universității maghiare de stat. În acest sens grupul nostru parlamentar face toate demersurile cerute de lege. Până la înființarea acestei instituii de învățământ superior sprijinim lărgirea formelor de învățământ în limba maghiară din cadrul universităților de stat. Scopul nostru este ca, în ideea de a forma noi profesioniști în domeniile importante ale acestui sfârșit de mileniu, să asigurăm posibilitățile de învățare în limba maternă, punând accent pe pregătirea în domeniul tehnic și agricol. Acordăm o atenție deosebită relansării învățământului muzical universitar în limba maghiară.

Totodată considerăm importantă extinderea ofertei de pregătire profesională superioară, inclusiv sprijinirea universității particulare maghiare.

Punerea în aplicare a principiului regionalității presupune și înființarea unor colegii și facultăți în orașele în care până acum nu existau instituii cu caracter asemănător. În aceste localități, cu sprijinul autorităților locale, al organizațiilor civile, al asociațiilor și fundațiilor U.D.M.R. trebuie să asigure imobilele necesare activității educaționale, precum și susținerea administrativă pe care autoritatea centrală nu dorește să și-o asume.

Pentru realizarea menirii învățământul superior în limba maghiară de a crea cât mai mulți specialiști în diferite domenii, trebuie să acordăm o atenție deosebită reevaluării formelor de învățământ postuniversitare. Creării condițiilor materiale și cadrului organizatoric necesare acestora. Trebuie să sprijinim programele care ajută la reintegrarea tinerilor specializați în străinătate și fructificarea în țară a cunoștințelor dobândite de ei.

Învățământul public

Fors 8011

SOB

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

SOB

SOB

SOB

SOB

Fors 8011

SOB

SOB

SOB

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

Fors 8011

SOB

U.D.M.R. face eforturi pentru înființarea unor școli viabile și care să asigure o pregătire profesională performantă.

U.D.M.R. consideră ca sarcină permanentă dezvoltarea în continuare a actualei rețele de învățământ în limba maghiară și lărgirea acesteia conform cerințelor reale.

Trebuie să acordăm o atenție deosebită învățământului în diasporă. Trebuie să asigurăm învățământul în limba maternă în diasporă precum și funcționarea școlilor, claselor cu număr redus de elevi. În lărgirea învățământului în diasporă are o deosebită importanță îmbunătățirea condițiilor de deplasare, înființarea și asigurarea funcționării colegiilor din diasporă, realizabile prin utilizarea eficientă a sprijinului oferit de fundații și prin coordonarea programelor pentru diasporă ale organizațiilor civile și ale bisericilor. În regiunile locuite de ceangăi trebuie să asigurăm prin lege toate formele de învățământ în limba maternă.

Considerăm necesară lărgirea ofertei de învățământ profesional în limba maternă. Sprijinim înființarea unor clase în școli și licee profesionale, dotate cu infrastructură modernă, ținând cont de cererea de forță de muncă și sprijinim, totodată, derularea unor cursuri de scurtă durată, organizate în colaborare și cu implicarea agenților economici.

În vederea integrării sociale a copiilor handicapați trebuie să extindem posibilitățile de educare a acestora. Pentru acești copii cu nevoi speciale scopul nostru este înființarea unui sistem instituțional de pedagogie specială în limba maghiară. Având însă în vedere faptul că educația handicapatilor este mult mai costisitoare decât cea din școlile normale. Totodată la înființarea și funcționarea acestor instituții trebuie ținut cont și de necesitatea serviciilor pedagogice speciale: spre exemplu activitate de reabilitare, consiliere educațională și orientare profesională.

În procesul de lărgire a autonomiei instituționale o importanță deosebită are creșterea numărului de școli reprezentative.

În acest sens sunt necesare:

- înființarea unor noi grupuri de cercetare educațională în limba maghiară și a unor ateliere științifice și spirituale, respectiv asigurarea funcționării celor existente la ora actuală;
- reformularea programei de bază care reglementează învățământul public cu scopul diminuării suprasolicității elevilor;
- introducerea în cadrul programei școlare a materiilor de dezvoltare a cunoștințelor de limbă maghiară și a celor care contribuie la formarea identității naționale;
- este necesară elaborarea manualelor proprii, în vederea editării acestora se cere înființată - în condițiile unei economii de piață - o editură didactică proprie;
- soluționarea perfecționării pe plan profesional a pedagogilor;
- acreditarea formelor de aprofundare a studiilor care sprijinite de organizațiile civile;
- sprijinirea materială a pedagogilor în funcție de performanțele fiecăruia;
- remedierea situației dezavantajoase în care se află profesorii și educatorii maghiari datorită depășirii normei didactice;
- asigurarea condițiilor tehnice pentru adoptarea cunoștințelor de informatică;
- derularea programelor ce sprijină actualizarea și modernizarea bibliotecilor școlare.

Considerăm deosebit de importantă modernizarea învățământului în limba maghiară. Împlinirea reformei în învățământ în procesul de descentralizare în întreținerea școlilor și alegerea profilurilor acestora un rol important revine administrațiilor locale. Reprezentanții aleși ai autorităților locale pot contribui într-un mod decisiv la atragerea personalului specializat prin asigurarea unor condiții atractive (locuință, prime, reduceri de taxe și impozite locale).

U.D.M.R. consideră ca o sarcină proprie sprijinirea învățământului confesional atât în plan legislativ, cât și în cel executiv. În Transilvania acest lucru este deosebit de important, deoarece atelierele spirituale în care cultura noastră a produs valori universale au fost chiar școlile noastre confesionale.

În procesul educațional desfășurat în instituțiile de învățământ joacă un rol deosebit formarea identității naționale a tinerilor maghiari care trăiesc ca minoritate etnică în România precum și constientizarea faptului că valorile noastre culturale sunt parte integrantă a culturii maghiare universale, iar păstrarea și îmbogățirea acestora este obligația noastră fundamentală.

CULTURA

Una dintre structurile de bază ale existenței și păstrării identității noastre naționale o reprezintă cultura. Cunoașterea, păstrarea și transmiterea moștenirii culturale, precum și crearea de noi valori, sprijinirea

REP

FAR 8011

REP 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

REP

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

FAR 8011

eficiență a muncii creatoare sunt părți integrante ale vieții individuale și colective? Garantia dezvoltării vieții noastre culturale este autonomia culturală.

Normele autonomiei culturale se bazează pe principiile de autoadministrare propuse și de documentul final de la Copenhaga. Acesta revendică o parte considerabilă din bugetul de stat, respectiv din bugetele locale pentru sprijinirea mișcărilor și activităților culturale ale comunităților naționale.

Scopurile principale ale politicii culturale ale U.D.M.R. în perioada imediat următoare:

- păstrarea moștenirii culturale naționale, dezvoltarea și sprijinirea capacității creatoare de valori culturale și întărirea relațiilor de parteneriat interetnic;
- garanția pe termen lung a autonomiei noastre culturale nu poate fi alta decât elaborarea și adoptarea Statutului Cultural al Minorităților, ceea ce este condiționată de crearea condițiilor politice, materiale și administrative adecvate;
- garanția statutului de utilitate publică pentru fundațiile și asociațiile care desfășoară o activitate de fond importantă și sunt înregistrate la nivel național;
- înființarea și asigurarea activității unui muzeu maghiar de stat;
- stimularea și păstrarea legăturilor cu viața culturală maghiară universală;
- elaborarea noii legi a arhivelor, potrivit căreia atribuțiile trustului arhivelor specializate - acesta fiind o corporație autonomă, și nu un institut subordonat Ministerului de Interne - se limitează la coordonarea și orientarea profesională, respectiv la activitate de evidență;
- descentralizarea sistemului de arhive și înființarea filialelor județene și locale;
- reforma sistemului teatral bazată pe participarea la programele a patru surse de finanțare: centrale de stat, județene, locale și fundații de utilitate publică, astfel încât să fie posibilă și crearea unui sistem de sprijinire a teatrelor maghiare dramatice și de păpuși;
- modificarea legii sponsorizării, astfel încât sumele destinate activității culturale să fie deductibile din impozit, și nu din baza de impozitare, iar anumitor domenii să li se acorde reduceri mai substanțiale;
- din încasările agenției naționale a jocurilor de noroc să fie alocat un anumit procent culturii;
- elaborarea legii privind dreptul la informații;
- împiedicarea tendințelor de excludere a minorităților în regiunile mixte (asigurarea angajării membrilor minorităților etnice în instituțiile culturale de stat și regionale în funcție de procentul locuitorilor minoritari);
- sprijinirea în mod deosebit a comunităților periclitate de procesul de asimilare;
- sprijinirea și impulsivarea inițiativelor culturale ale maghiarilor aflați în diasporă: distribuția de presă și carte, precum și susținerea activității asociațiilor culturale și a grupurilor de artiști amatori;
- sprijinirea Societății Maghiare de Cultură din Transilvania - coordonator și apărător al intereselor noastre culturale;
- folosirea liberă a simbolurilor naționale proprii, alături de cele ale statului român, cu ocazia sărbătorilor și întrunirilor noastre;
- sprijinirea sporită a instituțiilor artistice profesioniste și mediatizarea prin mijloace moderne (CD, video, Internet) a creațiilor artistice;
- înființarea unui fond financiar în vederea colectării, păstrării, conservării și popularizării prin mijloace moderne a valorilor noastre materiale și spirituale specifice.

U.D.M.R. respinge orice acțiune de cenzurare ideologică sau politică. Sprijină prin toate mijloacele acțiunile îndreptate împotriva reducerii la tăcere a opiniei publice democratice.

Pentru realizarea acestor deziderate este deosebit de important ca comunitatea națională maghiară să beneficieze în mod echitabil de distribuția banilor publici, să participe la colegii profesionale și să reintre în conformitate cu prevederile legale, în posesia averilor confiscate.

POLITICA CONFESIONALĂ

Bisericele noastre istorice, pe lângă rolul lor specific, sunt veridecele instituții de organizare socială și de cultivare a limbii materne a maghiarilor din Transilvania, cu tradiții seculare. Cu biserici U.D.M.R. a dezvoltat legături permanente și dorește menținerea acestora. Considerăm importantă colaborarea permanentă în elaborarea strategiilor comune, a proiectelor legislative și a programelor de organizare socială.

Principiile de bază ale politicii confesionale

SP2 8011
Fos 2 8011
Fos 2 8011
Fos 2 8011

SP2 8014
Fos 2 801
Fos 2 8011

SP2
Fos 2 8011
Fos 2 8011

SP2
SP2
SP2
SP2
SP2 8011

SP2
SP2
SP2
SP2

Fos 2 8011
Fos 2 8011
Fos 1 8011

Fos 2 801
Fos 2 8011
SP2

Fos 2 8011
SP2 201
7 201
Fos 2 8011

Fos 2 801
SP2
SP2

24

U.D.M.R. este deschis spre toate confesiunile și bisericile și respectă libertatea de conștiință a membrilor săi. U.D.M.R. acordă o importanță deosebită bisericilor minoritare, deoarece acestea, dincolo de rolul lor specific, sunt niste institutii sociale autentice ale unei minorități culturale sau naționale cu tradiții seculare. Totodată militează pentru respectarea autonomiei și libertății confesionale și de conștiință. U.D.M.R. sprijină în continuare retrocedarea bunurilor mobile și imobile naționalizate, reconstituirea instituțiilor bisericești și asigurarea funcționării acestora și sprijinirea de către stat a ordinelor călugărești reînființate.

603
603
603
603
603
603
603
603
802
8011

U.D.M.R. consideră de o importanță majoră următoarele măsuri legislative menite să sprijine bisericile:

- inițierea cât mai curând în Parlament a noului proiect de lege confesională garantarea egalității dintre culte
- subvenționarea proporțională și echitabilă a cultelor recunoscute pe baza principiului discriminării pozitive
- scutirea de impozit a activităților economice care asigură funcționarea bisericilor
- asigurarea în funcție de cult a asistenței psihologice în spitale, penitenciare și unități militare
- declararea ca zi nelucrătoare a sărbătorilor religioase recunoscute
- sprijinirea de către stat a lucrărilor de restaurare și conservare a monumentelor cu caracter religios, în funcție de valoarea lor istorică și arhitecturală
- retrocedarea imediată proprietarilor de drept a tuturor bunurilor bisericești mobile și imobiliare confiscate în perioada dictaturii comuniste (pământuri agricole, clădiri, păduri, biblioteci, arhive, obiecte de cult, etc.)
- asigurarea condițiilor de funcționare a instituțiilor bisericești, a școlilor, spitalelor, azilelor de bătrâni, a altor institutii sociale, a bibliotecilor desființate și a ordinelor religioase
- autorizarea construcțiilor bisericești numai de către administrația locală

603
603
603
603
603
603
603
603
603
603
603
603

Uniunea sprijină prin mijloace proprii:

- necesitatea înființării unor noi institutii bisericești (asistență socială, educațională, culturală, economică) și își asumă rolul acestora în procesul de educație culturală
- revindicările ceangăilor maghiari din Moldova înființarea în cadrul episcopiei din Iași a serviciului pastoral și a educației religioase în limba maternă
- U.D.M.R. sprijină organizarea de școli confesionale la toate nivelele și dotarea de către stat a acestora

603
603
603
603
8011
8011
603

U.D.M.R. își propune o strânsă cooperare cu bisericile istorice maghiare din Transilvania în vederea pregătirii proiectelor de lege și a ordonanțelor guvernamentale. Informează în permanență bisericile cu privire la noile prevederi legale referitoare la acestea și despre metodologia de aplicare a acestora. U.D.M.R. totodată, solicită ca Parlamentul să discute până la un termen limită proiectul de lege al confesiilor sprijinit de toate cele 16 culte recunoscute legal.

603
603
603
8011
8011

STRATEGIA DE PRESĂ

Cele mai importante domenii pentru folosirea neîngrădite a limbii materne sunt: viața publică, învățământul, cultura și presă. În prag de mileniu ne aflăm în fața unei dezvoltări nemaipomenite a presei. Presei scrise i se alătură azi emisiunile de radio și televiziune transmise prin satelit, precum și Internetul. U.D.M.R. consideră ca scop primordial, pe lângă învățământ și cultură, soluționarea problemei presei scrise și electronice în limba maghiară.

702
8011
511
511
702
8011

Uniunea noastră, recunoscând importanța existenței presei scrise și electronice în limba maghiară, își asumă următoarele principii și scopuri practice:

- Este un drept fundamental al maghiarilor din România să dispună de presă scrisă și electronică în raport cu numărul și capacitatea lor de creator cultural
- Uniunea respinge orice încercare de restricționare a libertății de exprimare în presa minoritară
- Uniunea militează pentru ca presa scrisă și electronică maghiară să beneficieze de sprijin financiar în funcție de numărul maghiarilor asigură ca aceste surse să ajungă la presa maghiară din țară, acordând o atenție deosebită revistelor culturale și de specialitate
- Uniunea participă la racordarea localităților din diasporă la informație, sprijină răspândirea cărților și a presei în mijlocul comunităților maghiare izolate
- U.D.M.R. contribuie la formarea și perfecționarea specialiștilor presei scrise și electronice

702
8011
702
8011
702
8011
702
8011
702
8011
702
8011
702
8011

- Folosind toate mijloacele politice disponibile, Uniunea luptă pentru extinderea timpului de emisie în limba maghiară a posturilor naționale de radio și televiziune și sprijina preluarea de către presa privată a unor atribuții ale posturilor naționale; ✓ For 8011
- Pentru elaborarea unor strategii viabile U.D.M.R. realizează sondaje de opinie privind pretențiile societății maghiare vis-a-vis de presă; ✓ For 8011
- Conform principiului liberei circulații a informației, Uniunea consideră deosebit de important ca presa din Ungaria și cea internațională să ajungă nelimitat la comunitatea maghiară din România și, totodată, acordă o importanță deosebită transformării, prin dezvoltare, a sistemului mass media transmis prin satelit în institutii regionale, în cadrul cărora ar beneficia de timp de antenă și redacțiile de radio și televiziune maghiare din România; ✓ For 8011
- Uniunea dorește să contribuie la realizarea unui sistem național public de radio și televiziune în limba maghiară, bazată pe studiourile teritoriale, care ar include înființarea unui studio de radio și televiziune în Secuime; ✓ For 8011
- U.D.M.R. inițiază înființarea unui post de radio FM pentru comunitatea ceangăilor din România; ✓ For 8011

Mijloace politice

Politica se referă la realitate și la crearea de situații. Rezultate pe plan politic se obțin numai prin asumarea obligațiilor, prin consecvență, prin alegerea rațională a mijloacelor și modalităților, precum și prin exploatarea tuturor posibilităților. Un astfel de mijloc rațional se dovedește a fi și participarea la guvernare și asumarea responsabilității.

Acțiunea politică, în deosebi pentru politicianul minoritar, nu este un scop în sine, ci asumarea responsabilității unei comunități în centrul acțiunilor sale nu se află politicianul sau organizația, ci comunitatea de a cărei încredere se bucură și a cărei reprezentare și-a asumat-o. Participarea la guvernare, precum și organizația și politicianul sunt doar mijloace de realizare a scopurilor politice, comunitare și naționale. Realizarea acestui program va fi posibilă mai ales prin exploatarea, utilizarea eficientă a mijloacelor politice. ✓

000
202
202 8012
~~800~~
202 8012
202
305